

Cuvântul care zidește

NU LIPSI DE LA LITURGHIA EUCHARISTICĂ,
PENTRU CĂ EA NU ESTE COMPLETĂ FĂRĂ TINE!

www.parohiaserbanvoda.ro

SFÂNTUL CUVIOS PAISIE DE LA NEAMȚ, OCROTITORUL ȘI ÎNVĂȚĂTORUL NOSTRU

Luni, 15 noiembrie 2021, prăznuim hramul de toamnă al bisericii Șerban Vodă, Sfântul Cuvios Paisie de la Neamț.

A fost un stareț ce a trăit pe meleaguri ucrainene, românești și athonite în secolul al XVIII-lea și a avut o influență deosebită atât asupra monahismului românesc, cât și a celui slav. Prin acest sfânt, isihasmul și-a recăpătat rostul pe care l-a avut în ortodoxie.

Pe 21 decembrie 2022 se împlinesc 300 de ani de la nașterea Sfântului Paisie. Sfântul Sinod a hotărât ca anul 2022 să fie „Anul omagial al rugăciunii în viața Bisericii și a creștinului” și „Anul comemorativ al sfinților isihști Simeon Noul Teolog, Grigore Palama și Paisie de la Neamț.”

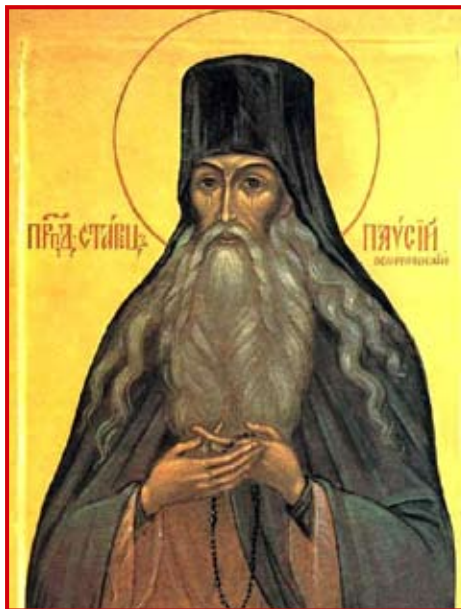
Cuviosul Paisie, pe numele său de mirean Petru Velickovski, s-a născut la 21 Decembrie 1722 la Poltava, în Ucraina, în familia unui preot. Petru a avut 11 frați și a primit o educație religioasă deosebită. După unele cercetări, se presupune că familia Sfântului Paisie s-ar fi tras din moldovenii stabiliți în ținutul Poltavei și ar fi fost chiar înrudită cu strămoșii după mamă ai lui Dimitrie Cantemir.

Petru rămâne de mic orfan de tată. Este trimis să studieze la Academia duhovnicească din Kiev (întemeiată de Mitropolitul român Petru Movilă), dar nu termină studiile, atras fiind de viața monahală și considerând că nu mai poate pierde ani la Școala din Kiev. În anul 1740 îl aflăm în Mănăstirea Liubețki, apoi se îndreaptă spre Mănăstirea Medvedovski, unde va îmbrăca rasa monahală cu numele de Platon. Datorită prigoanei ocupanților polonezi, se întoarce la Kiev, la Lavra Pecerska. Aici se îndeletnicește cu pictura icoanelor. Tot aici îl va cunoaște și pe Mitropolitul Antonie al Moldovei, care ținea slujbele în limba română. Află mai multe despre mănăstirile din Moldova.

După mai multe încercări, în anul 1742 reușește să treacă granița și să ajungă în Moldova. Trece pe la Schitul Dălhăuți - Vrancea, apoi în Muntenia, succesiv la Schiturile Trăstieni - Rm. Sărat, Poiana Mărului - unde îl cunoaște pe renumitul stareț isihast Vasile de la Poiana Mărului - și la Cârnu - Buzău, schituri care se conduceau după regulile monahale athonite.

Viața în mănăstirile athonite și traducerea din scrierile patristice

În anul 1746, la numai 24 de ani, pleacă

spre Athos. Va locui mai întâi la Mănăstirea Pantocrator, apoi, pentru că nu-și găsește un părinte duhovnicesc pe măsură, se retrage timp de patru ani într-o peșteră. În anul 1750 vine la Athos și starețul Vasile de la Poiana Mărului, care îl tunde în monahism și îi schimbă numele în Paisie.

Pentru că nu va găsi de la început un povățuitor iscusit care să-l îndrume în viața duhovnicească, va căuta în mănăstirile athonite scrieri ale Sfinților Părinți, atât originale grecești, cât și traduceri în slavonă. Citindu-le, își dă seama că cele slavonești nu sunt bine traduse și pentru a le îndrepta le compară cu cele grecești. Scrise însă într-o limbă arhaică, greu de priceput chiar și de mulți din grecii contemporani, Sfântul Paisie purcede în a-și lua ajutoare ucenicii săi români, care cunoșteau foarte bine limba greacă, pentru a traduce în limba română

originalele grecești. La Athos încep deci traducerile manuscriselor din greaca veche în română, iar din aceasta mai apoi în slavonă.

În jurul Sfântului Paisie se strâng din ce în ce mai mulți ucenici care îi cer sfat și îndrumare în viața monahală. Pe când Cuviosul avea 36 de ani, Episcopul Grigorie de la Athos îl hirotonește ieromonah. Primul său ucenic a fost monahul Visarion, venit din Moldova, la care se adaugă și alții, tot moldoveni.

Primind binecuvântarea Patriarhului Serafim, Sfântul Paisie întemeiază schitul Sfântul Ilie, cu 5 chilii. Curând vor locui aici 60 de ucenici de multe naționalități: români, ruși, ucraineni, greci sau bulgari.

Starețul Paisie se reîntoarce în țară

După 17 ani petrecuți în Athos, în anul 1763 hotărăște să se întoarcă în țară, căci nu mai putea locui la Schitul Sf. Ilie. Se stabilește împreună cu cei 64 de ucenici ai săi mai întâi la Schitul Vărzărești - Focșani, apoi se îndreaptă spre Iași, după ce mitropolitul de la București - grec de neam - l-a refuzat. La Iași, Mitropolitul Gavril Calimah, pe care-l cunoscuse la Athos, îi încredințează Mănăstirea Dragomirna, ctitorie din anul 1609 a lui Anastasie Crimca. Mănăstirea va primi din ce în ce mai mulți ucenici români, ruși și ucraineni. Aici starețul va sta 12 ani, formând o obște de 350 monahi.

Alcătuiește un important regulament monahal, cunoscut sub numele de „Așezământul de la Dragomirna”, în opt puncte, care introducea rânduiala în viața călugărilor. Monahii erau obligați să ducă viață de obște, să lucreze în diferite ateliere și ascultări. Starețul să fie ales de obștea tuturor viețuitorilor și confirmat

de mitropolit. Tot aici Sfântul Paisie înființează o bolniță, adică un spital, pentru bolnavi și bătrâni.

Mănăstirea Dragomirna, locul de naștere al Filocaliei românești

Când în anul 1763 Sfântul Paisie pleacă de la Athos, aduce în țară multe manuscrise grecești, dar și traduceri românești și slavone. Ceea ce începuse la Sfântul Munte va continua la Dragomirna, Secu și mai ales la Neamț. Să nu uităm însă că și în țară se traduseseră deja multe din scrierile patristice. Așa se face că în anul 1769 monahul Rafail copistul adunase într-un manuscris - Filocalia de la Dragomirna - prima colecție majoră de traduceri românești filocalice, care număra 626 pagini. Astfel avem prima Filocalie tradusă într-o limbă vorbită, cu mult înainte de cea a Sfântului Nicodim Aghioritul și Macarie al Corintului publicată în 1782 la Veneția în greaca veche și de cea paisiană în slavonă „Dobrotoljubije”, tradusă la cererea Mitropolitului Gavriil al Petersburgului, publicată în 1793 la Moscova. La 1769 se pare că erau deja traduse în limba română toate textele filocalice ale lucrării lui Nicodim Aghioritul.

Dar opera Sfântului Paisie nu se rezumă la traduceri. Dintre operele sale personale menționăm lucrarea „Șase capitole asupra rugăciunii inimii” în care Sfântul Paisie expune sistematic bazele biblice și patristice ale rugăciunii lui Iisus, pregătirea celui care o practică și efectele acestei rugăciuni. În această Apologie a Rugăciunii inimii ne învață că cel ce practică Rugăciunea are nevoie de sfatul unei persoane experimentate.

Rugăciunea minții are mai multe trepte: pentru începători, care duc o viață activă, și ea este însoțită obligatoriu de post, rugăciune și priveghere; o altă treaptă pentru cei desăvârșiți, în care rugăciunea minții corespunde vieții contemplative. Când sufletul se purifică de patimi, el poate primi harul divin care-l conduce spre viziuni spirituale, descoperindu-i tainele divine la care cu mintea nu se poate ajunge. Este stadiul rugăciunii vizionare sau al rugăciunii pure, după Sf. Isaac Sirul, din care izvorăște viziunea. Iar rugăciunea pură este darul exclusiv al lui Dumnezeu.

Lavrele Secu și Neamț în înnoirea isihastă

Pentru că Bucovina intră sub ocupația austrieșilor, în anul 1775, starețul Paisie, însoțit de 200 de ucenici, este nevoit să plece la Mănăstirea Secu, continuând pravila de la Dragomirna.

În anul 1779, la dorința domnitorului Constantin Moruzzi (1777-1782), Paisie devine egumen al mănăstirii Neamț și va avea grijă de obștile celor două mănăstiri, Secu și Neamț. La Neamț activitatea starețului este deosebit de bogată. Întărește aici rânduielile monahale athonite, cu viață de obște, cu slujbe zilnice, cu predici, cu muncă și rugăciune, după regula Sf. Vasile cel Mare, grijă pentru bătrâni și bolnavi. Starețul construiește la Mănăstirea Neamț un spital, o casă de oaspeți și noi chilii, numărul monahilor trecând de 800: români, ruși, bieloruși, ucraineni, greci, sârbi și bulgari.

Preocupările starețului s-au concretizat într-o imensă activitate literar-bisericească: două echipe de traducători, de copişti și de critici, cu el în frunte, lucrau fără întrerupere la revizuirea și traducerea scrierilor filocalice în slavonă și în română. Numărul total al manuscriselor din timpul său se ridică la 300, dintre care 44 alcătuite de el însuși. Mănăstirea Neamț devine astfel un deosebit de important centru de cultură teologic-ascetică.

Neoisihasmul paisian depășește granițele Moldovei

A trecut la Domnul la 15 noiembrie 1794, la vârsta de 72 de ani, fiind înmormântat în biserica Mănăstirii Neamț. Influența paisiană a fost deosebit de puternică în Moldova prin stareții Ilarion de la Secu și Sofronie de la Neamț sau prin ucenicii săi: Visarion, Gherontie și Dorotei, trimiși la studii în Muntenia. În Muntenia, paisianismul s-a răspândit

datorită starețului Gheorghe de la Căldărușani în mănăstirile Cernica și Căldărușani.

Manuscrisele rămase de la Sfântul Paisie și de la școala sa de traducători au fost împărțite între bibliotecile mănăstirilor Dragomirna, Secu și Neamț, iar multe dintre ele au luat drumul altor mănăstiri din țară și din Rusia mai ales. Cei care au contribuit la răspândirea lor sunt cu precădere ucenicii Sfântului Paisie, care au plecat în alte mănăstiri. De exemplu, prin bibliotecarul Andronic Popovici ajung la Noul Neamț din Basarabia două valize cu manuscrise și cărți de o inestimabilă valoare, dintre care cea mai completă culegere de scrieri ale starețului Paisie în slavonă.

Numeroase manuscrise slavone s-au răspândit în mănăstirile ortodoxe din Bulgaria, Serbia și de la Athos, schitul Sfântul Ilie și mănăstirea Pantocrator, ducând mai departe spiritului paisian. Rânduielile sale monahale au influențat masiv viața religioasă a Bisericii Ruse. Mulți dintre ucenicii săi s-au răspândit în 117 mănăstiri și schituri din 35 de eparhii ale acestei Biserici.

Au fost alcătuite mai multe „Vieți” ale starețului Paisie, scrise de monahii Spiridon de la Neamț, Mitrofan, Grigorie, Andronic sau Vitalie. Starețul Paisie de la Neamț este unul din cei dintâi scriitori asceți ai secolului al XVIII-lea. Curentul de reînnoire a vieții monahale pe care l-a creat a avut un efect benefic și prin faptul că a contracarat curentul de grecizare și a favorizat impunerea limbii poporului în biserică, cultură și literatură.

Pentru viața sa ascetică, pentru bogăția învățăturilor sale și pentru contribuția la înnoirea monahismului, a fost trecut în rândul sfinților. Mai întâi de către Biserica Ortodoxă Rusă, la 6 iunie 1988, apoi de Biserica Ortodoxă Română la 21 iunie 1992. ❀

CUM SĂ PETRECEM ACEST POST AL CRĂCIUNULUI?

Postul Nașterii Domnului este un post ușor din punct de vedere alimentar și un post al bucuriei din punct de vedere sufletesc. Ne pregătim să-L primim pe Pruncul Sfânt care ne împlinește speranța, ne învață credința și ne dăruiește mântuirea.

În postul Sfântului Crăciun

*În postul Sfântului Crăciun
Voi știți ce-aș vrea să vă propun?
Să ne-mpăcăm cu Dumnezeu,
Cum a făcut acel Zaheu.*

*Și dacă am nedreptățit,
Să-ntoarcem totul împătrit,
Apoi să plângem la Hristos,
Udând covorul de pe jos*

*Precum femeia cea cu mir,
Încovoiați sub patrafir.
Să zicem: „Doamne, nu mai fac
Acele lucruri ce nu-ți plac*

*Și o să-ncerc să nu mai zic
De rău de alții chiar nimic,
Ba nici urât n-o să gândesc,
Ci cum vrei Tu o să trăiesc”!*

*Apoi, de patimi dezlegați
Și de păcat fiind iertați,
Să mergem să ne-mpărtășim
Și Betleem să devenim!*

*Căci iată, Bunul Dumnezeu,
Așa cum face El mereu,
Va coborî din nou din cer
În doină blândă de oier*

*Și iarăși îngeri vor veni
Și Nașterea I-o vor vesti
Păstorilor înmărmuriți,
De slava Cerului uimiți.*

*Iar craii de la Răsărit
Ajunși la staul în sfârșit
După călătoria grea,
Conduși de minunata stea,*

*Vor adora Pruncuțul Sfânt,
Punându-și frunțile-n pământ
Și daruri iar I-or dăruii,
Și Pruncul iar va gănguri..*

*În Postul Sfântului Crăciun,
Voi știți ce-aș vrea să vă propun?
Un dram de omenie-n plus,
Că-i postul Pruncului Iisus! ❀*

Preot Sorin Croitoru

Poate mai mult ca niciodată, în această perioadă a Postului Nașterii Domnului ar trebui să înțelegem rostul și rânduiala acestei perioade de pregătire duhovnicească. Atâtea crize, boli, lipsuri, sărăcie, nesiguranță și interdicții parcă nu au mai fost niciodată de la cel de-al doilea război mondial încoace. Și nici schimbări politice, economice, sociale, sanitare la nivel global ca în acești ultimi doi ani.

Și totul este în continuă transformare. Trăim sub semnul unei noi ere, a marii resetări. Stâlpii, altădată solizi ai democrației, ai voinței majorității, astăzi sunt șubreziți de drepturile unor minorități, multe dintre ele create artificial. Drepturile și libertățile devin un lux, iar binele comun este tot mai des invocată când ți se mai ia un drept și când, împotriva voinței tale, ești obligat să faci ceva.

Vremuri de criză. Ele sunt în general greu sau imposibil de suportat. Ele schimbă istoria lumii. Și totuși ele pot fi benefice. De ce? Pentru că ne pun probleme noi și ne forțează limitele pentru a găsi căi de evoluție.

Spiritual, perioadele grele, de prigoană chiar, ne fac să ne scuturăm de noi înșine, de superficialitatea în care trăim, să ne venim în fire așa cum a făcut-o Fiul Risipitor. Am fost și suntem mulți dintre noi fii risipitori. Am risipit bunuri materiale și spirituale trăind egoist și dezordonat. Ne-am iubit mai mult pe noi decât pe cei apropiați și aproape deloc pe Dumnezeu. N-am apreciat ceea ce am avut decât abia atunci când le-am pierdut: sănătate, viața celor dragi, locuri de muncă sau case, familii sau prieteni. Ne-am bătut joc de noi și de toți cei din jur, am mințit sau am furat acolo unde viața ne-a adus: mai sus sau mai jos în ierarhie. Vuiește mass-media atât de cazuri de corupție, dar și de incompetență crasă. Ca să vorbim doar despre acestea.

Dar mai rău decât toate este că L-am dat deoparte pe Dumnezeu, devenind sau atei sau creștini căldicei. Adică nici reci, nici fierbinți. Undeva, în plutire. Am început să devenim critici, nu cu păcatele noastre, ci cu slăbiciunile preoților sau ierarhilor. Și nimic din ce făceau bun aceștia, cu jertfă și dăruire, nu mai era bun.

Din nefericire, am uitat drumul spre Biserica lui Hristos, am uitat de legătura

noastră cu Hristos în Sfintele Taine, fiecare clamând sus și tare că el are credința lui. Un babilon de milioane de credințe ale lor. Care urcă într-un turn Babel, în sus, spre Dumnezeu lor. În acest urcuș nu se mai văd pe ei înșiși, nu mai au comuniune cu ceilalți, nu se mai roagă într-un glas aceluiși Dumnezeu Atotputernic și iubitor.

Și nici în biserică, printre cei care vin la slujbe, lucrurile nu sunt bune. Nu trăim cu adevărat viața în Hristos, ci doar venim pe la biserică din obișnuință sau pentru a socializa sau pentru că așa e bine. Și nu plecăm de la biserică, săptămână de săptămână, lună de lună, an de an, schimbați duhovnicește, luminați, crescuți în credință.

Pentru TOȚI, credincioși și cler, să fie Postul acesta prilej de a pune început bun în Domnul. Să ne schimbăm sufletele și să ne întărim credința. Să nu mai fim căldicei sau indiferenți.

Să fie primul post în care să postim cu adevărat atât trupește, dar mai ales duhovnicește. Să închidem televizorul, facebook-ul și whatsapp-ul, să ne desprindem de cleveteli, bârfe sau de judecarea aproapelui. Să citim zilnic Sfânta Scriptură, să învățăm pe de rost măcar un psalm. Să nu lipsim de la nicio Sfântă Liturghie - la care să nu vorbim decât cu Dumnezeu - să postim tot postul, așa cum putem, să ne spovedim cât mai complet și să ne împărtășim mai des.

Mai ales să ne rugăm cât mai mult. Psaltirea să ne fie tovarăș zilnic, citind măcar o catismă pe zi. Să citim de asemenea paraclisele Maicii Domnului și acatistele sfinților dragi. Și poate ar fi de folos pentru toți să ne facem, pe grupuri, program de rugăciune comună. Pentru probleme personale sau alte încercări sociale... Să fim o parohie vie. Ai cărei membri să se roage pentru cei bolnavi și cei săraci, pentru cei în lipsuri sau în necazuri, pentru cei în judecăți sau închisori, pentru cei persecutați sau exploatați. Cu cât ne rugăm mai mult, împreună, pentru nevoi personale, familiale, de grup sau sociale, cu atât mai mult Dumnezeu se va apleca spre lacrimile și durerile noastre și vom vedea adevărate minuni.

Să punem deci început bun în acest post al bucuriei, împreună cu familia și prietenii noștri, cu cei din biserică noastră! **(M.B.) ❀**

ADEVĂRATUL POST PE CARE SĂ-L CĂUTĂM

Postiți? Arătați-mi-o prin fapte. Prin care? Veți zice.

De vedeți un sărac, aveți milă de el, un dușman, împăcați-vă cu el,
un prieten înconjurat de bun nume, nu-l invidiați, o femeie frumoasă, întoarceți capul.
Nu numai gura voastră să postească, ci și ochiul, și urechea, și picioarele,
și mâinile, și toate mădularele trupului vostru.

Mâinile voastre să postească, rămânând curate de hrănire și de lăcomie. Picioarele, nealergând la teatrul cu spectacole proaste. Ochii, neprivind cu ispitire frumusețile străine. Hrana ochilor este ceea ce ei văd. Dacă-i o priveliște neîngăduită și potrivnică Legii, postul suferă din pricina aceasta și mântuirea sufletului este vătămată întru totul; dacă-i o priveliște îngăduită de Lege și fără greșală, postul se împodobește cu ea. Ar fi peste fire de ciudat ca, în vremea postului să te ții chiar și de la hrana îngăduită, și să te duci să guști priveliștile oprite.

❖ Nu mâncați carne? Atunci oprți și ochii de a privi nerușinarea. Asemenea, urechea voastră se cade să postească.

❖ A posti pentru ureche înseamnă a o astupa pentru vorbirile de rău și pentru zavistii. „Nu aplecați urechea voastră la vorbirile deșarte” - este scris. Gura, pe de altă parte, trebuie să postească de sudalme sau alte vorbiri rușinoase.

❖ La ce bun să te ții de la carne de pasăre și de la pește, de-ți vei sfâșia și ucide pe fratele tău?

❖ Apoi, ceea ce trebuie să cercetăm, cu privire la post, este dacă am căpătat mai multă râvnă, dacă ne-am îndreptat unele din nedesăvârșirile noastre, dacă ne-am spălat de greșeli. E un obicei răspândit în vremea postului mare, de a ne întreba unii pe alții câte săptămâni am postit.

Și auzim pe unii: o săptămână, pe alții: două, pe unii: toate. Dar unde-i prisosirea, dacă săvârșim postul cu mâinile goale de fapte bune? Când cineva îți va zice: „Eu am ținut tot postul”, răspunde-i: „Eu aveam un dușman și m-am împăcat cu el, obișnuiam să bârfesc și m-am oprit, suduiam, și m-am lăsat”.

❖ Ceea ce folosește negustorilor, nu este atât să străbată o mare depărtare pe mare, ci de a aduce o bună încărcătură de mărfuri

din belșug. Nu prisosim nimic cu postul, dacă numai îl săvârșim, fără să ne gândim la nimic și cum o fi.

❖ Dacă postul ne este abținerea de la mâncare, odată ce au trecut cele patruzeci de zile, a trecut și postul. Dar de ne vom abține de la păcat, postul acesta nu va înceta după ce celălalt a trecut. Ne va fi de folos neconținut - și înainte de împărăția cerurilor, ne va aduce aici, pe pământ, bună răsplătire.

❖ Nu-i nici o vinovăție să mănânci. Domnul fie slăvit! Ceea ce strică este pofta nesățioasă, îmbuibarea peste ceea ce trebuie, umflarea stomacului până la refuz. Tot așa cu vinul. A-l folosi cu măsură, nu-i nici o greșală. Greșala e a te da beției și a fi necumpătat, a-ți perverti folosința minții. Dacă slăbiciunea voastră trupească nu vă îngăduie să treceți ziua fără să mâncați, nici un ins înțelept nu v-ar putea ține de rău.

Stăpânul nostru e blând și cu omenie, nu

ne cere nimic peste puterile noastre. Dacă ne cere să ne înfrânăm de la mâncare și să postim, aceasta nu-i fără un temei și nu așa, numai ca să stăm fără să mâncăm, ci pentru că dezlipindu-ne de lucrurile acestei lumi, să ne încredințăm celor ale sufletului în toată vremea care ne stă la îndemână.

Dacă am duce viața într-un duh cumpătat, dacă toată vremea noastră slobodă ar fi hărăzită lucrurilor duhovnicești, dacă ne-am atinge de hrană numai pentru a ne înestula nevoile și vom folosi întreaga noastră viață în lucrări bune, n-am avea ce face cu ajutorul pe care ni l-ar da postul. Dar firea omenească trândavă fiind, atrasă mai ales spre moleșală și bucurie, stăpânul nostru, cel plin de bunătate, ca un duios părinte, a închipuit pentru noi leacul postului, ca să smulgă moliciunea din inimile noastre și să ne facă să ne strămutăm grija de la lucrările lumii acesteia la cele duhovnicești... ❖

Sfântul Ioan Gură de Aur

Sfântul Cuvios Grigorie Decapolitul

Trăind în înfrânare și aspră petrecere, s-a luptat cu multe ispite și mai ales cu cele aduse de la demoni, arătându-se mare făcător de minuni. A mers și în Asia, la Bizanț, a ajuns la Roma și în Apus mărturisind pentru sfintele icoane.

Spăimântând pe mulți cu semnele și cu minunile pe care le făcea, s-a întors la Bizanț; și de acolo s-a dus la muntele Olimpului. Deci suindu-se acolo și topindu-se foarte, s-a îmbolnăvit de idropică, încât numai după glas e recunoscut de cei ce-l știau. Coborând din munte s-a dus la Tesalonic și apoi la Bizanț, unde a aflat pe Simeon mărturisorul și purtătorul de Dumnezeu închis în temniță pentru sfintele icoane. Și închinându-i-se și rugându-l mult să se roage pentru el, cu pace s-a săvârșit.

De loc din Isauria, s-a născut și crescut într-una din cele zece cetăți - Irinopol, fecior al lui Serghie și al Mariei, în vremurile luptătorilor împotriva icoanelor. La opt ani a fost dat la carte și învățând s-a făcut de vârstă și se găteau părinții să-l însoare; iar el fugind pe ascuns, se alătură celor care mărturiseau pentru sfintele icoane.

Sfintele moaște ale acestui Sf. Grigorie, se află întregi în România, la Mănăstirea Bistrița-Vâlcea, ctitorită de banul Barbu Craiovescu. Cu multă cheltuială banul a adus sfintele moaște ale cuviosului la mănăstirea sa. Multe minuni au fost făcute aici, iar cine merge la Sfântul cu smerenie și cu credință află folosință și tămăduire atât trupește cât și sufletește. (După sinaxar) ❖

Supliment redactat de Maria Buleu, teolog